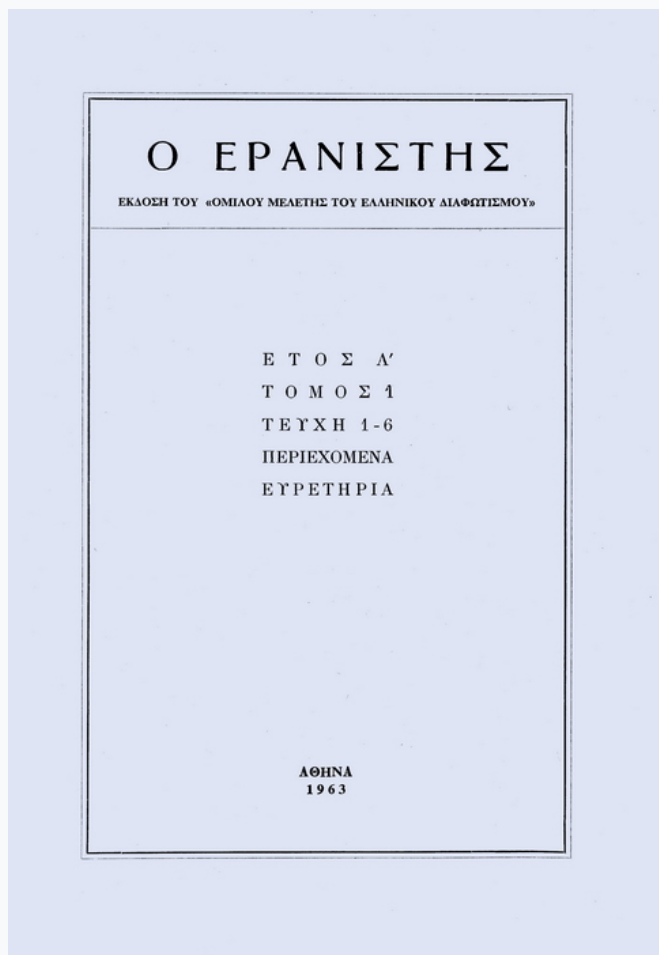

The Gleaner

Vol 1 (1963)

Καλλινίκου Δ': Συμπλήρωμα στην «Επαρίθμηση» του Δ. Προκοπίου

Άλκης Αγγέλου

doi: [10.12681/er.9584](https://doi.org/10.12681/er.9584)

Copyright © 2016, Άλκης Αγγέλου

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Αγγέλου Α. (2016). Καλλινίκου Δ': Συμπλήρωμα στην «Επαρίθμηση» του Δ. Προκοπίου. *The Gleaner*, 1, 23–29.
<https://doi.org/10.12681/er.9584>

ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ Δ': ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΣΤΗΝ "ΕΠΑΡΙΘΜΗΣΗ,, ΤΟΥ Δ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

"Εκδοση και σχόλια "Αλκη "Αγγέλου

Ο Πατριάρχης Καλλίνικος δ' Δ' ¹ δέν είναι από τούς ιερωμένους πού εξήλωσαν τὰ αξιώματα. Ἡ σπουδή καί ἡ συγγραφή μοιάζει νά είναι τὸ επίκεντρο τῶν ἐνδιαφερόντων του καί τῶν ἀπασχολήσεών του. Ἔτσι διὰ θὰ ἀποσυρθεῖ ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱεραρχία καί θὰ ἀπομονωθεῖ στὸ οἰκειότερο γι' αὐτὸν περιβάλλον τοῦ σπουδαστηρίου, θὰ αἰσθανθεῖ πολὺ πιὸ ἄνετα καί θὰ ἀναπτύξει μιὰ συγγραφικὴ δραστηριότητα, πού μόνο μὲ τὴν ἀντίστοιχὴ τοῦ σύγχρονου τοῦ Καيسάριου Δαπόντε μπορεῖ νά συγκριθεῖ. Ἡ λογιосύνη του ὅμως, μὲ τὸ περιεχόμενο πού τῆς ἔχει δώσει, τὸν ἀπομακρύνει ἀπὸ τὰ ἐκπαιδευτικὰ θέματα, πού ἦταν ἀκόμη γιὰ τὴν ἐποχὴ του ὁ ἄξονας τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ γένους, καί τὸν φέρνει, ἂν ἐξαιρέσουμε τὰ καθαρῶς θεολογικά, περισσότερο πρὸς τὸν ἱστορισμὸ καί τὸ ἀπομνημόνευμα.

Αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ἰδιομορφία τῆς συγγραφικῆς του ἰδιοσυγκρασίας συνετέλεσε, ὥστε τὸ ἔργο του νά μείνει στὸ σύνολό του σχεδὸν ἀνέκδοτο καί μόνο κατὰ καιροὺς ² νά ἔρχεται στὴν ἐπιφάνεια καί κάποιο

1. Εἶναι γνωστὸς καί ὡς Καλλίνικος δ' Γ' (1713-1791). Ἡ πατριαρχία του κράτησε λίγους μῆνες τὸ 1757.

2. Ἔτσι: δ' Κ. Ι. Δουβοννιώτης (Καλλίνικος Γ' Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἀνάτυπο ἀπὸ τὸ π. «Ἱερός Σύνδεσμος», Ἀθήνα 1915), μαζὺ μὲ ἄλλα κείμενα, ἐξέδωκε καί ἓνα «Κατάλογο σοφῶν τινῶν τοῦ νῦν αἰῶνος», γιὰ τὸν ὁποῖο ὑποστηρίζει ὅτι τὸν ἐχρησιμοποίησε ὁ Καيسάριος Δαπόντε διὰ νὰ συνέγραψι τὸν Ἱστορικὸν Κατάλογόν του. Τὸ ἔργο αὐτοῦ τοῦ Καλλίνικου στὸ τμήμα πού ἀναφέρεται στοὺς λογίους παρουσιάζει ἐλάχιστες ὁμοιότητες μὲ τὸ Συμπλήρωμα.

Ο Γ'. Δεληγιάννης, (Καλλίνικου Γ' Ἱστορικὰ Σημειώματα, «Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καί Ἐθνολογικῆς ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος», νέα σειρά 1 (1928) σ. 52 κέ.) ἐδημοσίευσε μιὰ χρονολογικὴ ἀφήγησιν σιὸν τύπο τῶν Ἐφημερίδων.

(1) Th. H. Papadopoulos (The history of the greek church and people under turkish domination, Βρυξέλλες 1952) ἐδημοσίευσε ἓνα κείμενο πολεμικῆς τοῦ Καλλίνικου, τὸν Πλανοσπάρακτη.

Τέλος ὁ Β. Σκουβαράς, πού ἐσελέτησε ουστηματικὰ τὸ ἀρχεῖο τοῦ Καλλίνικου, παρουσιάζει κάθε τόσο καὶ νέα κείμενα ἀπὸ τὴν πλουσία αὐτῆς πηγῇ πληροφοριῶν.

δεῖγμα γραφῆς ἀπὸ τὴν ἔμμετρον ἢ πεζολογικὴ χειρόγραφη πλημυρῖ-
δα πὸν μᾶς ἄφησε. Τέτοιο χαρακτήρα ἔχει καὶ τὸ κείμενο πὸν ἐκδίδω
ἀμέσως πιδ κάτω.³ Ὁ Καλλίνικος, δηλαδή, ἐπεδίωξε νὰ συμπληρώσει
τὸν κατάλογο τῶν λογίων Γραικῶν πὸν εἶχε συντάξει ὁ Δημήτριος
Προκοπίου Πάμπερης, κάτω ἀπὸ τὸν προσωπικὸ ἔλεγχον τοῦ Νικό-
λαου Μαυροκορδάτου, τοῦ ὁποῖου ἐχρημάτισε γραμματέας.⁴ Ὁ κατά-
λογος τοῦ Προκοπίου εἶχε συνταχθεῖ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1720 καὶ περιε-
λάμβανε 99 λογίους.⁵ Ὁ Καλλίνικος τὸν ἀντιγράφει, ἀριθμῶν τοὺς
λογίους καὶ συνεχίζει ἕως τὸν ἀριθμὸ 161,⁶ μὲ τελευταῖον τὸν Κοσμά
τὸν Αἰτωλό.

ΤΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ

100. Ἰωάννης Κωνσταντῖνος Δούκα, ἡγεμὼν πάσης Μολδαβίας. Ἀνὴρ
ἐλλόγιμος καὶ πολυμαθής, εἰδήμων τῆς ἐλληνικῆς γλώττης καὶ τῆς
ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας ἐμπειρος, μᾶλλον δὲ τῆς Ἱερᾶς θεολο-
γίας. Δεῖγμα δὲ τῆς αὐτοῦ σοφίας τὰ συγγραφέντα μετὰ τὴν [ἐκ]
τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ ἐκπτωσιν πονήματα, ἀ τὸ ὑφίνουν καὶ πολυ-
μαθὲς τοῦ ἀνδρὸς παρίστησιν.
101. Ἀνανίας ἐκ νήσου μιᾶς τῶν Κυκλάδων, μητροπολίτης
Κυζίκου. Ἀνὴρ ἐλλόγιμος καὶ πολυμαθής, εἰδήμων τῆς ἐλληνικῆς
γλώττης, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν καὶ τὴν Ἱερὰν
θεολογίαν. Γέγονεν ἀκροατὴς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Σχολῆς.
102. Κριτίας Προυσαεύς. Ἀνὴρ σοφὸς καὶ πολυμαθής, εἰδήμων τῆς
ἐλληνικῆς καὶ λατινικῆς διαλέκτου, φιλόσοφος ἀριστοτελικός, θεο-
λόγος. Τετίμηται δὲ καὶ ὀφφικίῳ ἐκκλησιαστικῷ τῆς πρώτης πεν-
τάδος· χρῶνται δ' αὐτῷ οἱ κατὰ καιροὺς πατριάρχαι ἐν πάσαις ταῖς
ἀνάγκαις αὐτῶν καὶ ἀξιολόγοις ὑποθέσεσι καί, ἔν' οὕτως εἴπω,
ἔστιν αὐτοῖς ὅσον καὶ δεξιὰ χεῖρ. Προέστη τοῦ ἐν Κωνσταντινου-
3. Σώζεται στὸν ὑπ' ἀριθ. 11 κώδικα τῆς βιβλιοθήκης Ζαγοράς, φ 196 r κέ.
4. Στὴν διδακτορικὴ ἐργασία μου Πλάτωνος τύχαι πὸν τυπώνεται, ἐκθέτω
τὰ σχετικὰ μὲ τὸν Προκοπίου καὶ διαιτυπῶναι τὴν γνώμη ὅτι ἡ «Ἐπαρίθμηση»
εἶχε συνταχθεῖ κάτω ἀπὸ τὸν προσωπικὸ ἔλεγχον τοῦ Νικολάου.
5. Ἐδημοσιεύθηκε στὸν 11ο τόμον τῆς Bibliotheca Graeca τοῦ Jo. Alberti Fa-
bricii, Ἀμβούργο 1722, σ. 769-808 μὲ τὸν ἀκόλουθον τίτλον: «Demetrii Procopii
Macedonis Moschopolitae, Ἐπιτετημένη Ἐπαρίθμησης τῶν κατὰ τὸν παρελ-
θόντα αἰῶνα ΛΟΓΙΩΝ ΓΡΑΙΚΩΝ καὶ περὶ τινων ἐν τῷ νῦν αἰῶνι ἀνθούντων.
Conscripta mense Junio A. C. MDCCXX, transmissaque Bucuresto et nunc
primum edita, cum latina versione. Ὁ Καλλίνικος γράφει «Ἀπαρίθμησης».
6. Σύμφωνα μὲ τὴν ἀρίθμηση τοῦ χφ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι 62 οἱ νέοι· εἶναι
δμως 63, γιατί παραλήφθηκε ὁ Νικηφόρος Θεοτόκης τοῦ ἔδωσα τὸν ἀριθμὸ 145a.

- πόλει φροντιστηρίου χρόνον ικανόν καί, εἰμὴ γάμψ ὤμίλησεν δ ἀνὴρ, πολλῆς ἂν εἴη ὠφελείας πρόξενος τῷ γένει ἡμῶν.
103. *Σαμουήλ Βυζάντιος*, μητροπολίτης Δέρκων. Εἰδὴμων τῆς ἑλληνικῆς γλώττης καὶ λατινικῆς, πεπαιδευμένος τὴν φιλοσοφίαν οὐ μόνον τὴν ἀριστοτελικήν, ἀλλὰ καὶ τὴν τῶν νεωτέρων, οὐχ ἤττον δὲ καὶ τὴν Ἱερὰν θεολογίαν. Μελετᾷ καὶ ἀναγινώσκει νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν τὰ τῶν ἐπὶ σοφίᾳ μέγα κλέος ἐσχηκότων πονήματα. Καὶ οὗτος βίᾳ ὑπέγραψε ἐν τῷ ὄρφ τοῦ ἀναβαπτισμοῦ.
104. *Δωρόθεος ἱερομόναχος Λέσβιος*, πρωτοσύγγελος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἄνὴρ σοφός, πολυμαθής, τὸ νοῦν γονιμώτατος καὶ ἐμβαθύνων εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς φιλοσοφίας, μιμητὴς εἰς ἰδέαν λόγου τῶν παλαιῶν καὶ μάλιστα Θουκυδίδου. Σχολαρχεῖ δὲ τανῦν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Σχολῆς μετὰ προθυμίας ἀόκνου καὶ φιλοπονίας ἀτρύτου, ἀναπτύσων τοῖς αὐτοῦ ὁμιληταῖς τὰ ἀκροαματικά τοῦ Ἀριστοτέλους συγγράμματα.
105. *Ναθαναήλ Χίος*, μητροπολίτης Ἀγχιάλου. Ἄνὴρ σοφός καὶ θεοσεδής, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς παιδεῖαν, ικανὸς ἐννοῆσαι τὰ δάθη τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τὰ θεόπνευστα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας συγγράμματα, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ διδάσκαλος τῶν θείων λόγων. Ἐσχολάρχησε δὲ καὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Σχολῆς.
106. *Ἰωακεῖμ Λέσβιος*, μητροπολίτης Θεσσαλονίκης. Ἄνὴρ ἐλλόγιμος, εἰδὴμων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν καὶ καθ' ἡμᾶς παιδεῖαν. Σπουδάζει καὶ μελετᾷ μετὰ φιλοπονίας πολλῆς τὰς θείας καὶ ἱερὰς γραφάς, κηρύσσει καὶ ἀναπτύσσει τὸν εὐαγγελικὸν λόγον μετὰ πολλοῦ ζήλου καὶ ἀγάπης.
107. *Νεόφυτος Λέριος*, μητροπολίτης Σμύρνης. Ἄνὴρ ἐλλόγιμος καὶ εἰδὴμων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ικανὸς ἐννοῆσαι τὰ συγγράμματα καὶ τῶν θύραθεν φιλοσόφων καὶ τῶν Πατέρων τῆς ἱερᾶς Ἐκκλησίας.
108. *Παρθένιος Ἀθηναῖος*, πατριάρχης Ἱεροσολύμων. Ἄνὴρ σοφός, ἀγιώτατος καὶ ἀποστολικός, εἰδὴμων τῆς ἑλληνικῆς γλώττης καὶ ἀνιχνευτὴς τῆς Θείας Γραφῆς καὶ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ θεολόγος ἀριστος. Κηρύττει μετὰ ζήλου καὶ χριστιανικῆς ἀγάπης τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ οὗτος βίᾳ ὑπέγραψεν ὄρον τοῦ ἀναβαπτισμοῦ.
109. *Κύριλλος Πελοποννήσιος*, μητροπολίτης Μελενίκου. Ἄνὴρ εὐσεβεῖς καὶ τρόπων χρηστότητι φαιδρυνόμενος, ἐλλόγιμος, εἰδὴμων τῆς ἑλληνικῆς γλώττης καὶ τῆς λατινικῆς οὐκ ἄγευστος. Κηρύττει

μετά ζήλου και θερμῆς ἀγάπης τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου· ὁ ἀνα-
βαπτιστής.

110. *Κοσμάς* πατριάρχης Ἀλεξανδρείας. Ἀγιώτατος ἀνὴρ καὶ θεοσεβέστατος, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν καὶ καθ' ἡμᾶς παι-
δεῖαν, ἀνιχνευτὴς τοῦ βάθους τῶν Θεῶν Γραφῶν καὶ τῶν θύραθεν
φιλοσόφων. Συνέγραψε δὲ καὶ πονήματά τινα, ἀλλ' ἄνευ τάξεως.
111. *Γεώργιος Βυζάντιος*, διδάσκαλος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Σχο-
λῆς. Ἀνὴρ ἐλλόγιμος καὶ φιλομαθής, ἐν ἡμῶν τῆς ἐλληνικῆς γλώτ-
της καὶ πεπαιδευμένος τὴν θύραθεν καὶ καθ' ἡμᾶς θεολογίαν, καὶ
εἰ μὴ πάθει μελαγχολικῶς περιέπεσεν, ἐπὶ πολὺ ἂν ἔν τε πράξει καὶ
θεωρίᾳ ὑδοκίμησεν ὁ ἀνὴρ.
112. *Παναγιώτης Βυζάντιος*, διδάσκαλος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει
Σχολῆς τῶν γραμματικῶν. Ἀνὴρ ἐλλόγιμος, φιλόπονος καὶ φιλο-
μαθής, δαήμεν τῆς ἐλληνικῆς γλώττης καὶ πεπαιδευμένος τὴν θύ-
ραθεν φιλοσοφίαν.
113. *Κωνσταντῖνος* ἐκ κώμης Σωτήρος τοῦ Ζαγορά. Ἀνὴρ πεπαιδευμέ-
νος τὴν ἐλληνικὴν διάλεκτον καὶ ἔμπειρος τῆς τε θύραθεν καὶ καθ'
ἡμᾶς παιδείας. Ἐσχολάρχησεν ἐν Γιάσιφ τῆς Μολδαβίας.
114. *Κωνστάντης Ἰουλιανὸς Βυζάντιος*. Ἀνὴρ εἰδήμων τῆς ἐλληνικῆς
καὶ λατινικῆς γλώττης, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν καὶ καθ'
ἡμᾶς παιδείαν.
115. *Κωνσταντῖνος Σοῦτζος Βυζάντιος*, μέγας χαρτοφύλαξ τῆς ἐν Κων-
σταντινουπόλει Ἐκκλησίας. Δαήμεν τῆς ἐλληνικῆς, λατινικῆς καὶ
ἰταλικῆς διαλέκτου, πρὸς δὲ τῆς τῶν Περσῶν καὶ Ἀράβων, ἱκανὸς
ἐννοῆσαι καὶ τὰ συγγράμματα καὶ τῶν θύραθεν φιλοσόφων καὶ τῶν
ἱερῶν Πατέρων καὶ θεολόγων τῆς Ἐκκλησίας.
116. *Κωνσταντῖνος* ἐκ τῆς Δημητριάδος, ἐπίσκοπος Τρίκκης, ἀπὸ χώρας
Βώλου. Ἀνὴρ πολυμαθής, θεολόγος, φιλόσοφος καὶ μαθηματικός,
εἰδήμων τῆς ἐλληνικῆς διαλέκτου καὶ ἐν ταῖς Ἱεραῖς Γραφαῖς.
Ἐσχολάρχησε δὲ καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ Τυρνάβου τῆς Θετταλίας.
117. *Πρόχωρος*, ἐπίσκοπος Μογλενῶν. Ἀνὴρ πεπαιδευμένος τὴν τε
Ἱερὰν θεολογίαν καὶ τὴν θύραθεν φιλοσοφίαν καὶ ἐπ' εὐσεβεῖα καὶ
ἐναρέτῃ πολιτείᾳ ἐπίσημος.
118. *Ἰωάννης* ἐκ κώμης Σάτιστα λεγομένης. Ἀνὴρ εἰδήμων τῆς ἐλλη-
νικῆς γλώττης καὶ πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν φιλοσοφίαν καὶ
τὴν καθ' ἡμᾶς Ἱερὰν θεολογίαν, κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου, φιλόσοφος
ἀριστοτελικῆς καὶ μαθηματικός.
119. *Γεώργιος Βυζάντιος*. Ἀνὴρ εἰδήμων τῆς ἐλληνικῆς, λατινικῆς καὶ

- περσοαραβικῆς διαλέκτου, ἱκανὸς νοεῖν τῶν τε λογογράφων καὶ φιλοσόφων τὰ συγγράμματα.
120. Ἰωάννης Βυζάντιος, μέγας πριμικήριος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁγίας Ἐκκλησίας. Ἀνὴρ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς διαλέκτου, σοφός, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ θεολόγος.
121. Ἀλέξανδρος ἐκ Τυρνάβου. Ἀνὴρ ἐλλόγιμος, εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς γλώττης, πεπαιδευμένος καὶ τὴν θύραθεν καὶ καθ' ἡμᾶς παιδείαν, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ ἱεροκῆρυξ. Ἐσχολάρχησε πρῶτον ἐν κωμοπόλει Τυρνάβου τῇ κατὰ Θετταλίαν, ταυτὶν δὲ ἐν Βουκουρεστίῳ.
122. Ἰωάννης Πελοποννήσιος, ρήτωρ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁγίας Ἐκκλησίας. Ἀνὴρ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς διαλέκτου καὶ πολυμαθής.
123. Ἀνθίμος ἱεροδιάκονος, ἐκ νήσου Τζιάς. Ἀνὴρ σοφὸς καὶ πολυμαθής, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ ἱεροκῆρυξ ἄριστος.
124. Καλλίνικος ὁ ἐκ Σωτήρος τοῦ Ζαγορά, μητροπολίτης Προϊλάδου. Ἀνὴρ ἐλλόγιμος καὶ θεοσεβής, εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς διαλέκτου, τῆς τε Ἱερᾶς Γραφῆς καὶ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἔμπειρος. Κηρύσσει καὶ ἀναπτύσσει τὸν εὐαγγελικὸν λόγον μετὰ ζήλου πολλοῦ. Συνεγράψατο δὲ ἐφημερίδας τινὰς καὶ βίους συνοπτικοὺς τῶν μετὰ τὴν ἄλυσιν ὑπάτων καὶ ἔργων αὐτῶν καὶ τῶν τοὺς τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας οἰακὰς ἀναδεξαμένων, καὶ ἄλλα τινά, καὶ κατὰ ἀναβαπτιστῶν.
125. Νικόλαος ὁ ἐκ Ζαγοράς. Ἀνὴρ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς διαλέκτου καὶ φιλόσοφος ἀριστοτελικός. Ἐσχολάρχησε δὲ ἐν τῇ σχολῇ τῇ ἐν Γιάσι τῆς Μολδαβίας.
126. Κωνσταντῖνος ὁ ἐκ Σκοπέλου. Ἀνὴρ ἐλλόγιμος, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης, καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας καὶ τάξεως ἔμπειρος. Μάρτυς δὲ τῆς ἀρετῆς ἀνδρὸς τὰ πονηθέντα διὰ στίχων πολιτικῶν διάφορα συγγράμματα καὶ κανόνες τινές· ὁ καὶ Καισάριος.
127. Ἀνανίας ἐκ νήσου Πάρου. Ἀνὴρ ἐλλόγιμος καὶ πολυμαθής, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ μουσικὸς τέλειος. Σχολαρχεῖ δὲ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει φροντιστηρίου τῶν γραμματικῶν.
128. Μακάριος ὁ ἐκ Κρήτης. Ἀνὴρ σοφὸς καὶ πολυμαθής, εἰδήμων τῆς λατινίδος γλώσσης, φιλόσοφος ἀριστοτελικός, θεολόγος καὶ ἱεροκῆρυξ ἄριστος καὶ περιηγητῆς τῆς Εὐρώπης. Μαρτυρεῖ δὲ τὸ πολυμαθὲς τοῦ ἀνδρὸς αἱ τύποις παρ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαι εἰς δύο βιβλία Διδαχαὶ καὶ ἄλλα ἀνέκδοτα.
129. Φιλόθεος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων. Ἀνὴρ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινι-

- κῆς διαλέκτου, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν καὶ καθ' ἡμᾶς παιδεῖαν.
130. Ἀλέξανδρος Ἀνὴρ εἰδήμων τῶν κατὰ Εὐρώπην γλωσσῶν καὶ τῆς ἑλληνικῆς οὐκ ἄγευστος. Περιηγήσατο δὲ σχεδὸν ἅπασαν τὴν Εὐρώπην. Συνέγραψε δὲ εἴτι τεθέαται καὶ ἤκουσεν ἄξιον, ἃ καὶ ἀνέθετο εἰς τὸν ἡγεμόνα Γρηγόριον.
131. Μακάριος ὁ ἐκ Χίου. Ἀνὴρ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς, λατινικῆς καὶ γαλλικῆς διαλέκτου. Ἐμαθήτευσεν δὲ καὶ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ σοφοῖς· ἐφωράθη μέντοι νοσῶν εἰς τὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.
132. Νεκτάριος ὁ ἐξ Ἰωαννίνων. Ἀνὴρ εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς γλώττης, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ μαθηματικὸς.
133. Γεώργιος Τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἰδήμων καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς καὶ ἔξω φιλοσοφίας οὐκ ἄγευστος. Ἐσχολάρχησεν δὲ ἐν Γιάσι τῆς Μολδαβίας.
134. Παγκράτιος ἱεροδιάκονος ἐξ Ἰωαννίνων. Ἀνὴρ ἐλλόγιμος, μαθηματικὸς καὶ σοφιστής. Συνέγραψε δὲ κατὰ Λατίνων.
135. Ἰωάννης Καλλιάρχης ἐκ Χίου. Ἀνὴρ ἐλλόγιμος, φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ ἱατρός. Συνεγράψατο δὲ κατὰ Λατίνων, ὥς οὐδεὶς ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις.
136. Νικηφόρος ἱερομόναχος ἐκ Σκοπέλου. Ἀνὴρ ἐλλόγιμος καὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώττης εἰδήμων, τῆς τε καθ' ἡμᾶς καὶ τῶν ἔξω σοφίας πεπαιδευμένος, καὶ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἀνιχνευτής.
137. Δάσκαρος Τραπεζούντιος. Ἀνὴρ πεπαιδευμένος ἱκανῶς τὴν τε θεολογίαν καὶ τὴν θύραθεν φιλοσοφίαν καὶ ἐπὶ ἐναρέτῳ βίῳ ἐπίσημος.
138. Γεράσιμος Ζακύνθιος. Ἀνὴρ πολυμαθής, θεολόγος καὶ ἱεροκλήρυξ ἀριστος, εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς διαλέκτου καὶ ἰταλικῆς, καὶ ἐν ταῖς Ἱεραῖς Γραφαῖς πολλὴν ἐσχηκὼς ἐμπειρίαν.
139. Νικόλαος ἐκ Πάρου. Ἀνὴρ σοφός, πολυμαθής, ρήτωρ, καὶ τῶν τῆς ἱατρικῆς θεωρημάτων ἐμπειρότατος, εἰδήμων τῆς λατινικῆς καὶ ἰταλικῆς διαλέκτου. Συνέγραψε δὲ καὶ βιβλους τινὰς ἀξιολόγους ἀπλῇ διαλέκτῳ καὶ φράσει.
140. Γεράσιμος ἐκ νήσου Πάτμου. Ἀνεψιὸς τοῦ ἐπ' ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ ἐκείνου Μακαρίου καὶ κατὰ πάντα ἐφάμιλλος. Ἐσχολάρχησεν δὲ μετὰ θάνατον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἱκανοὺς χρόνους ἐν τῷ ἐκείσε φροντιστηρίῳ.
141. Παγκράτιος, μητροπολίτης Βάρνης. Εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς διαλέκτου· ἐφωράθη μέντοι νοσῶν ἀθεῖαν καὶ πλήρη αἰρέσεων, δι' ὧν ἐκδληθεῖς καὶ καθαιρεθεῖς περιήρχετο τόπων ἐκ τόπου ἐνθα καὶ τὸ ζῆν ἐξεμέτρησε.

142. *Ευθύμιος* ἐξ Ἰωαννίνων. Εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς διαλέκτου, πεπαιδευμένος τὴν θύραθεν καὶ τὴν τῶν νεωτέρων φιλοσοφίαν· ἐφάνη μέντοι νόσων, ἀ καὶ ὁ Βάρνης ὁ θεόργιστος μετὰ καὶ ἄλλων τινῶν.
143. *Διονύσιος Φαίλαξ*. Ἀνὴρ σοφὸς καὶ πολυμαθὴς, πεπαιδευμένος τὴν τε θύραθεν καὶ καθ' ἡμᾶς θεολογίαν καὶ ἱεροκλήρου ἄριστος.
144. *Δαμωδὸς Κεφαληνεύς*. Ἀνὴρ σοφός, εἰδήμων τῆς λατινικῆς καὶ ἰταλικῆς γλώττης καὶ ρήτωρ ἄριστος. Συνέγραψε δὲ κοινῇ διαλέκτῳ Ρητορικὰς δύο μαρτυρούσας τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ περὶ λόγους δύναμιν.
145. *Νεόφυτος*, μητροπολίτης Μυρέων, ὕστερον δ' Οὐγγροβλαχίας, Κρής. Εἰδήμων τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, τῆς τε θύραθεν φιλοσοφίας καὶ τῆς Ἱερᾶς θεολογίας ἔμπειρος καὶ κήρυξ τοῦ εὐαγγελικοῦ λόγου.
- 145α. *Νικηφόρος Θεοτόκης*. Ἀνὴρ σοφὸς καὶ ρήτωρ ἄριστος καὶ ἱεροκλήρου. Φαίλαξ.
146. *Ἰγνάτιος πρεσβύτερος*. Κρής.
147. *Εὐγένιος*. Ἀνὴρ σοφὸς καὶ πολυμαθὴς καὶ ρήτωρ ἄριστος. Φαίλαξ.
148. *Μεθόδιος Ὀλυμπιώτης*. Φιλόσοφος ἀριστοτελικὸς καὶ ἱεροκλήρου, ἀπ' Ἀγυαῖς.
149. *Ἰωακείμ Κεφαληνεύς*. Ρήτωρ καὶ φιλόσοφος.
150. *Κωνσταντῖνος ἐκ Ζαγοράς*. Πολυμαθὴς καὶ φιλόσοφος· σχολαρχεῖ δὲ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ὡς οὐδεὶς τῶν πρὸ αὐτοῦ.
151. *Ζαχαρίας ἱερομόναχος* ἀπὸ Βώλου. Ἐσχολάρχησεν ἐν τῇ αὐτῇ τῇ Σωτήρος σχολῇ. Καὶ Ἀνθιμος μαθητὴς αὐτοῦ.
152. *Βασίλειος Πάτμιος*. Διδάσκαλος τῆς ἐν Πάτμῳ σχολῆς.
153. *Θεόδωρος ἱερεὺς*. Μοσχοπολίτης.
154. *Ἰωάννης ἱερεὺς*. Σχολαρχεῖ ἐν Ἀγυαῖς.
155. *Δημήτριος*· καὶ οὗτος ὁμοῖος.
156. *Κώνστας Γαλανός*, ἀπὸ Δημητριάδος.
157. *Νικόλαος Κασαβέτης* ἀπὸ Σωτήρος Ζαγοράς. Σχολαρχεῖ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ κηρύσσει καὶ ἀναπτύσσει τὸν εὐαγγελικὸν λόγον ὑπὲρ ἄλλον τινά.
158. *Ἀθανάσιος ἱερομόναχος Μίλιος*. Σχολαρχεῖ ἐν Θεσσαλονίκῃ.
159. *Κύριλλος ἱερομόναχος*. Σχολαρχεῖ εἰς Ἀθῶν.
160. *Νεόφυτος ἱερομόναχος*. Εὐγενίου μαθητὴς. Συνέγραψε δὲ Γραμματικὴν καὶ τύποις ἐξέδωκεν ἐν Βουκουρεστίῳ Βλαχίας.
161. *Κοσμάς ἱερομόναχος*. Ἱεροκλήρου περιπατητικὸς καὶ ἀκτῆμων.